

رابطه‌ی سبک خلاقانه و درمانده در حل مسأله با ویژگیهای شخصیت در پیش بینی رفتار پرخاشگرانه

نبی نظری، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

Nazariirani@gmail.com

چکیده:

پژوهش حاضر، با هدف تعیین رابطه میان ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های حل مسأله و نقش این عوامل در پیش بینی پرخاشگری انجام گرفت. نمونه مورد مطالعه شامل ۳۵۲ نفر (۱۹۶ پسر و ۱۵۶ دختر) از بین دانش‌آموزان مقطع سوم دبیرستان مدارس دولتی شهر تهران، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب گردید و پرسشنامه‌های شخصیتی نئو، سبک حل مسأله و پرخاشگری باس و پری اجرا گردید. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آماری همبستگی بین متغیرها، رگرسیون چند متغیره و آزمون t مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که از میان ویژگی‌های شخصیتی، برون‌گرایی به جز با پرخاشگری جسمانی با انواع پرخاشگری رابطه منفی معنادار، توافق‌پذیری و باوجدان بودن با انواع پرخاشگری رابطه منفی معنادار و انعطاف‌پذیری فقط با خصومت، رابطه منفی معنادار دارد و روان‌رنجورخویی با انواع پرخاشگری رابطه مثبت معنادار دارد. از میان سبک‌های حل مسأله، درماندگی و مهارگری با همه انواع پرخاشگری رابطه مثبت معنادار و سبک خلاقانه و اعتماد با انواع پرخاشگری رابطه منفی معنادار دارد و سبک‌گرایی فقط با خصومت و نمره کل رابطه منفی معنادار دارد و سبک اجتناب با هیچ‌یک از انواع پرخاشگری رابطه معنادار ندارد. علاوه بر آن، نتایج حاصل از آزمون t، تفاوت معناداری را بین دو جنس در انواع پرخاشگری نشان نداد. در ویژگی‌های شخصیتی، فقط در توافق‌پذیری و در سبک‌های حل مسأله سازنده، در دو سبک خلاقانه و گرایی و در سبک‌های حل مسأله غیرسازنده، در سبک درماندگی تفاوت بین دو جنس مشاهده شد. در نهایت، از میان ویژگی‌های شخصیتی، روان‌رنجورخویی و از میان سبک‌های حل مسأله، درماندگی، بهترین و قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده پرخاشگری بودند.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های شخصیتی، سبک حل مسأله، پرخاشگر

مقدمه:

پرخاشگری یکی از زمینه‌هایی است که در روانشناسی، محققان به آن توجه کرده و تحقیقات مبسوطی را در آن زمینه انجام داده‌اند. تأثیر مشکلات رفتاری بر عملکرد تحصیلی و اجتماعی و هم‌چنین بررسی عواملی چون جنسیت، ویژگی‌های شخصیتی و اجتماعی و اقتصادی و عوامل شناختی در بروز اختلال‌های رفتاری از جمله رفتار پرخاشگرانه در دوران نوجوانی مورد توجه پژوهشگران بوده است. نوجوانی یک دگرگونی جسمانی، روانی، شناختی و نیز تغییر در الزامات